

Skarpnäcks Stadsdelsnämnd

2019 – 10 – 17

§ 23 inkomna skrivelser från nämndens ledamöter

Tina Kratz m.fl. (V)

Underskottet inom äldreomsorgen i Skarpnäck

Äldreomsorgen fick en kraftigt minskat budget 2019 och den blågröna majoriteten lade höga generella effektiviseringskrav inom ett verksamhetsområde som inte hade särskilt stora möjligheter att effektivisera. Antalet äldre som behöver stöd minskar inte i vår stadsdel, tvärtom söker sig allt fler personer över 65 år till äldreomsorgen med mer komplexa vårdbehov. Tertiärrapport 2 visade att alla stadsdelars äldreomsorgsenheter i Stockholm går med stora, växande underskott, förutom de som ligger i innerstan. Att det finns socioekonomiska skillnader inom våra stadsdelar och mellan stadsdelar som bland annat påverkar hur pass friska våra äldre är, analyserades noga inom ramen för de lokala utvecklingsprogrammen (LUP) som presenterades under den förra mandatperioden

I Skarpnäck prognostiserar beställarenheten ett underskott om 5 mnkr vilket innebär stora svårigheter att bekosta antalet beställda och utförda hemtjänsttimmar. Den kommunala hemtjänsten dras med ett underskott om 6 mnkr.

Skarpnäcks kommunala hemtjänst anses år efter år vara en av Stockholms bästa hemtjänster enligt brukarenkäterna. Förvaltningens slutsatser i översynen av Skarpnäcks kommunala hemtjänst som offentliggjordes i januari 2019 slog fast att det inte är omsorgspersonalen som bidrar till den kommunala hemtjänstens underskott, utan det är snarare den växande administrationen som följt på implementeringen av det nya ersättningssystemet som ökat kostnaderna. I tertiärrapport 2 uttrycker förvaltningen trots detta att underskottet ska avhjälpas genom att omsorgspersonalen ska jobba effektivare genom att öka andelen utförd tid, eftersom endast 81% av den beställda tiden utförs. Att uppnå 100% utförd tid på den kommunala hemtjänstens totala brukarunderlag är omöjligt eftersom det händer att brukare avböjer hjälp av olika skäl såsom att de har besök av anhöriga, ska iväg, inte behöver lika mycket hjälp idag osv. I detta avseende rymmer det nuvarande ersättningssystemet dåligt med verkligheten eftersom äldre, liksom människor i stort, har varierande behov som personalen respekterar.

Den stora merparten av hemtjänstpersonalens arbetsdag tillbringas hemma hos vård- och omsorgstagarna, utöver detta utgörs personalens arbetsdag också av nödvändig kringtid för att hinna förflytta sig mellan brukarna och ha tid för rapportering, administration och dokumentation i början och slutet av varje arbetspass. För lite kringtid för till exempel förflyttningar mellan brukarna innebär att dessa inte kommer få all beställd tid och att personalen tvingas stressa sig igenom arbetsdagen. I det nuvarande ersättningssystemet får den kommunala hemtjänsten endast betalt för den utförda tiden vilket skapar ekonomiska incitament för att den nödvändiga kringtiden bör hållas till ett minimum. Vi menar att det går ut över personalens arbetsmiljö och motsägelsefullt nog gör att pensionärerna inte alltid får all sin beviljade tid. Få yrkesgruppers effektivitet är lika övervakad och kontinuerligt uppföljd som hemtjänstens undersköterskor. De bär med sig telefoner med GPS under arbetspassen och loggar in och ut hos varje brukare för att utförartiden exakt ska kunna mätas.

Den kommunala hemtjänsten utgör en del av välfärdens kärnverksamheter som möjliggör för de äldre att kunna bo kvar hemma och därmed känna sig trygga och mindre ensamma. Effektiviseringar på både beställarsidan i form av mindre insatstid och på utförarsidan i form av

pressade scheman går ut över de äldres rätt till en skälig levnadsnivå och personalens arbetsmiljö. Tertiärrapport 2 pekade även på att verksamheten har svårt att rekrytera personal med rätt kompetens och sedan tidigare dras hemtjänsten med hög personalomsättning och sjukskrivningar. Vänsterpartiet anser att ständiga effektiviseringskrav på en verksamhet som framgångsrikt bedriver god omsorg kommer inverka negativt på omsorgskvalitén, arbetsmiljön och arbetsplatsen attraktivitet. Vi undrar därför följande:

- Hur stor andel av personalens totala arbetstid tillbringas i snitt hemma hos brukarna?
- Hur hög % av beställd tid har hemtjänsten som mål ska utföras och hur påverkar det verksamheten?
- I vilken enhet, respektive under vilken tid på arbetsdagen (dag- kvällspass) anser ni att effektiviteten är låg? Och varför?
- Har den budgeterade schemalagda reflektionstiden börjat läggas ut på personalens scheman och i vilken omfattning?
- Hur väl lever den kommunala hemtjänsten i Skarpnäck upp till uppdragsbeskrivningen för verksamhet i egen regi?